

IDŐUTAZÁS A 2010-BEN 100 ÉVES DÉLMAGYARORSZÁGGAL: 1960 (51. RÉSZ)

MIKOR A TIZENHAT VALÓJÁBAN ÖTVEN

Ötven hét múlva lesz 100 éves az 1910. május 22-én útjára bocsátott Délmagyarország. Lapunk e jubileuma alkalmából, mintegy visszszámálásként, időutazásra hívjuk olvasóinkat: hétről hétre egy-egy esztendő újságtermését átlapozva föl-villantjuk, milyennek láttatta a világot, az országot, a régiót, Szegedet – a Délmagyarországot. A magyar vidék legpatinásabb lapja sorozatának ötvenedik állomása: 1960.

ÚJSZÁSI ILONA

„16. (50.) évfolyam 1. szám” – olvasható a Délmagyarország 1960. január 1-jei számán, a fejléc alatt. „Derűsen induljunk az új esztendőbe” – javasolja az önazonosságát megtaláló és föl-vállaló napilap címlapja.

Kettős számozás

Optimistán tekintenek a jövőbe az akkori szerkesztők, mikor a „Milyen lesz Szeged 30 év múlva?” kérdésre válaszolva ismertetik „a most készülő általános rendezési” tervet, vagy az „Új év az új lakásban” címmel fényképes olvasmányt adják Bozóki Ferencék költőzködését a Bárka utcából a komfortos Marx téri blokkba.

A suta kettős számozás, vagyis az újság 16 évvel azelőtti „felszabaduláshoz” kötött újraindulására és a valódi lapalapításra való utalás a következő címlapról már eltűnik.

Az „50. évfolyam, 2. szám”, vagyis a

■ Nyomatás: a rotációs gépből már az összehajtogatott, kész újságot adják át a postának

FOTÓ: LIEBMANN BÉLA

január 4-i hangsúlyos cikke: „A diplomáciai testület újévi tisztelegő látogatása a Népköztársaság Elnöki Tanácsánál”. Saját címlapötlet „Az új év első munkanapján a szegedi üzemekben” című riport, melyet Liebmann Béla felvétele illusztrál, a kép alatti mondat: „Heckmann László gépmester a rotációs gépnél” Vezető hír: „Júniusban látogat

el Eisenhower a Szovjetunió fővárosába”. A vezércikk: Nagy Pál tollából a „Jövőt kovácsoló hétköznapi”.

Fél évszázadosan

„Jubileumi esztendő” címmel március 13-án – a szabad sajtó is ünneplő márciusi idusi forradalomra és szabadságharcra utalva – írja le a szerkesztőségi belső vezércikk, hogy azért válladják föl a fél évszázados múltat, mert a Délmagyarország „fennállásának legnagyobb részében a haladó gondolatot szolgálta, a kisemberek ügye mellett emelt szót, s az elnyomatás nehéz esztendeiben a szigorúan ellenőrzött, cenzúrázott sajtó lehetőségei között igyekezett ébren tartani az emberek lelkiismeretét”, s lett 1944 novemberében „az ország egyik első demokratikus napilapja”.

Bejelentjük: „Május 22-én érkezik el az első szám megjelenésének jubileumi napja, amelyet az olvasóinkkal való közös ünneplés jegyében töltünk el.”

A pontos programot is közöljük május 19-én. A protokollt a Szegedi Nemzeti Színházbeli rendezvény jelenti, a sajtótörténeti tárlatnak a Móra múzeum ad otthont, a május 30-ig nyitva tartó kiállításra kitelepült alkalmi posta alkalmi bélyegzőt használ. A délután a sporté: a Délmagyarország Kupa-döntő mérkőzése után a napot, este 8-tól kerti mulatság zárja, az újszegedi Vigadóban.

Kötőjellel

„A jubileumi Délmagyarország” című kolumnás vezércikkkel köszönti május 22-én, vasárnap az ötvenéves Délmagyarországot – a felelős szer-

→ **KRONOLÓGIA. 1960. január 1.:** Népszámlálás Magyarországon – a lakosság száma: 9.977.870. **Május 1.:** A szovjetek felének egy U-2-es típusú amerikai kémrepülőgépet a Szovjetunió fölött. **Augusztus-szeptember: XVII. Nyári Olimpiai Játékok Rómában** – a magyar sportolók 6 arany, 8 ezüst, 7 bronzérmét szereztek. **Szeptember 23.:** Nyikita Hruscsov részt vesz az ENSZ közgyűlésén New Yorkban. **Október 3.:** Kádár János beszédet mond az ENSZ közgyűlésén, mely korábban ismét napirendre tűzte a „magyar kérdést”. **November 8.:** Az USA-ban J. F. Kennedy demokrata párti szenátort választják meg elnöknek.

kesztő, Siklós János jegyzi. A múlt föl-vallását szinte azonnal meg is tagadja a lap azzal, hogy a jubileumi szám fejlécében „modernkedve” enged a helyesírásnak. „Miért Dél-Magyarország?” – kérdezzük a 13. oldalon, aztán következnek „Néhány sor egy kötőjellel”, magyarokodásként.

A díszgyűléstől kezdve a Vigadóbeli kellemes időtöltés egy oldalon át részletezzük a következő számban, május 24-én, kedden az évfordulós történéseket. Idézzük Szirmai István, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja ünnepi beszédét. A tudósítás címűl emeljük ki mondandója lényegét, mellyel azonosul a legpatinásabb vidéki lap szerkesztője is: „A sajtó segítsen fölmutatni és győzelemre vinni az újat!”

→ Arcél: 3 szerkesztő, 4 rovatvezető, 8 újságíró

A Délmagyarország 50. születésnapja alkalmából kiadott jubileumi emlékkönyv melléklete a szerkesztőségi tabló. A 49 évvel ezelőtti szerkesztőség tagja: „Siklós János felelős szerkesztő; Nagy István felelős szerkesztő helyettes; dr. Lőkös Zoltán olvasószerkesztő; Nagy Pál termelési rovatvezető; Németh Lajos, a várospolitikai rovat vezetője; Morvai Sándor, a pártrovat vezetője; Simon István, a művelődési rovat vezetője; Csepri József, a termelési rovat munkatársa; Fehér Kálmán, a termelési rovat munkatársa; Horuczi Lászlóné Tauser Mária, a várospolitikai rovat munkatársa; Horváth Lászlóné Juhász Zsuzsanna, a várospolitikai rovat munkatársa; Koloszar Béla, a pártrovat munkatársa; Lódi Ferenc, a művelődéspolitikai rovat munkatársa; Markovits Tibor, a termelési rovat munkatársa; Papp Lajos, a várospolitikai rovat munkatársa”. A redakcióhoz még két gépirónó és két hivatalsegéd tartozott.

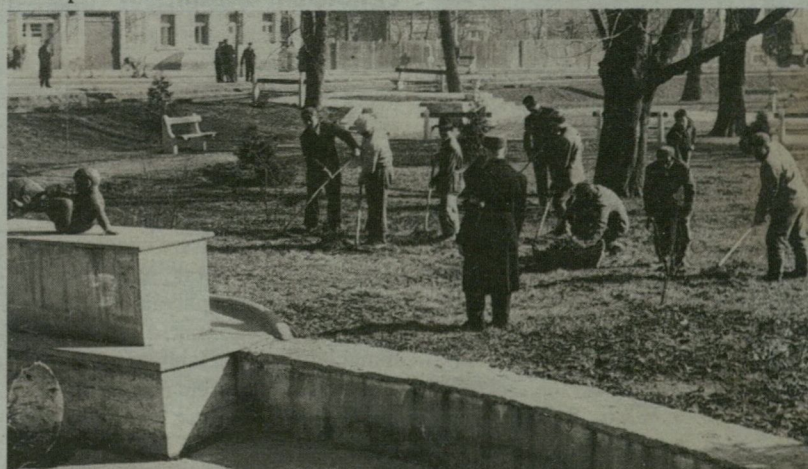
ÚJ EMLÉKMŰ A SZTÁLIN SÉTÁNYON – „A hála és a megemlékezés érzésével sorakoztak fel Szeged dolgozói április 4-én a Sztálin sétányon leleplezett emlékmű, a Magyar Tanácsköztársaság és a munkásmozgalom mártírjainak emlékét idéző új alkotás előtt” – tudósítunk az ünnepségről április 6-i címlapon. „Pusztai Józsefné, a városi pártbizottság titkára mondott emlékbeszédet” „Segesdi György szobrászművész és Dávid Károly Kossuth-díjas építészmérnök” alkotásánál. „Az április 4-i menet élén vonultak a munkásmozgalom veterán harcosai, és a sort a KISZ ifjú gárdistáinak fejelemzett, friss menete zárja be.”

ÚJULÓ ÚJSZEGEDI LIGET

MUNKATÁRSUNKTÓL

Hamarosan új szobrot kap az újszegedi liget, pontosabban a hídfő végében, a liget bejáratánál kiképzett díszmedence” – írja Lódi Ferenc január 5-én. „Az általános parkrendezés előtt ide szánták Tápai Antal Fiúcska a hallal elneve-

zésű új alkotását, mivel e kedves kis szobor nagyon illet a liget bejáratí részének hangulatához, s a kompozíció méretei is megfelelnek a környezetnek.” A ligetbe kerülhet Tápai másik alkotása, a Tavasz is – a Móra Ferenc Múzeum kiállítási terméből.”

■ Társadalmi munkában szépül a liget FOTÓK: SOMOGYI-KÖNYVTÁR, HELYISMERETI GYŰJTEMÉNY

NAPI HÍREK

Tükröt tart szülővárosának és a régióknak a Délmagyarországot. A cikkek, információk fölött a forrás: „saját tudósítónktól” – most 1960-ból.

MUNKATÁRSUNKTÓL

HALÁSZLÉKONZERV. „A Szegedi konzervgyárban ismét készítik az üzem speciális gyártmányát, a halászlé-konzervet. A kedvelt ételkülönlegességet eredeti halászlé-módra állítják össze, azzal a különbséggel, hogy itt nem bográcsban, hanem 200 literes óriási üstökben, úgynevezett duplikátorokban főzik. A halászlé-konzerv nagy részét Csehszlovákiába és Angliába exportálják” (január 4., hétfő).

A 6. IPARI MEGYE. „Megyénk az ország hatodik ipari megyéje”, „Dél-Magyarország legfejlettebb ipari megyéje, s országosan is csak a jelentős nehéziparral rendelkező megyék előzik meg.” „A termelésben döntő súllyal több mint 50 százalékkal – a könnyűipar képviselteti magát. Igen jelentős (36 százalék) az élelmiszeripar, s mindössze 12 százaléka a nehézipari termelés” (február 13., szombat).

EXPORT. „Csongrád megye állami iparának exportja ma már 600 millió forintot tesz ki. (...) Legtöbb, mintegy 124 millió forint értékű árut a Szegedi Szalámigyár exportál. (...) Az országos női cipőexport 14 százalékát, a szalámia 60 százalékát, a fűszerpaprika 34 és a vágottbaromfi-export 13 százalékát Csongrád megye adta” (március 9., szerda).

SZARKÁK. Leleplezték a bolti szarkákat. „Évekig „hiány mutatkozott az év végi leltároknál a Szegedi Kiskereskedelmi Vállalat Marx téri, 15-ös számú háztartási boltjában. (...) A pénztárgéppel manipulált az üzlet néhány család alkalmazottja. Ötvenkilenc forint 20 filléres blokkra a pénztárgép 9 forint 20 fillért ütött be. Sok-sok vásárlásnál alkalmazták ezt a módszert. s két év alatt 37 ezer forinttal károsították meg a társadalmi tulajdont” (április 13., szerda).

EMLÉKMŰ A TALÁLKÁHELYEN. „Emlékművet avattak Vetyeháton, a Maros partján, az illegális munkásmozgalom egykori titkos találkozóinak helyén. A díszes, négy és fél méter magas, oszlopon a felirat „az ifjúság, az új generáció háliját és tiszteletét hirdeti” (május 13., péntek).

PEDAGÓGUSNAP. „Tantó József és felesége 54, illetve 53 évvel ezelőtt szerzett tanítói oklevelet. Most mindketten vasárnap, a pedagógusnapon arany oklevelet kaptak” (június 7., kedd).

SZEGED A LEGSÜRÜBB. „A vidéki városok közül Szegeden a legnagyobb a népsűrűség: 885,6 fő négyzetkilométerenként. 1949-ben még csak 774 volt. (...) A szegedi rendelkezik a legfejlettebb a közigazgatási hálózattal. (...) Több mint 8 ezer főre tehető a 'bevándoroltak' száma. (...) Szegeden 14.378 lakott ház van. A lakások száma 29.192. A lakószobáké pedig 45.120” (október 26., szerda).

KOSÁRGYŐZELEM. „A Rókusi Tornacsarnokban játszott NB I-es férfi kosárlabda mérkőzésen a SZEAC tíz ponttal, 93:83 (42:42) arányban nyert a Szombathelyi Haladás ellen. A szegedi játékosok közül Merényi 32, Ribizsár 26, dr. Faragó 24, Bódis 8, Dobó 2 és Szeghalmi 1 pontot szerzett” (november 22., kedd).

BAMBI A BÜFÉBŐL. „Bevált az autóbüfészolgálat. 'Kérek egy üveg Bambit' – hangzik a naponta többször is a Szeged – Budapest közötti távolsági autóbüfé. Az utazóközönség ugyanis hamarosan megkedvelte a most létesített autóbüfé büfészolgálatot. Az izletes szendvicseket, süteményeket, italokat beépített hűtőszekrényben tárolják az útra” (december 7., szerda).

További információk, FOTÓK a témáról az interneten: www.delmagyar.hu